

ЭКОЛОГИЧЕСКИЙ РОМУНСКÉ
МИТИНГ
str. TŘI

VÁNOCE
str. SEDM

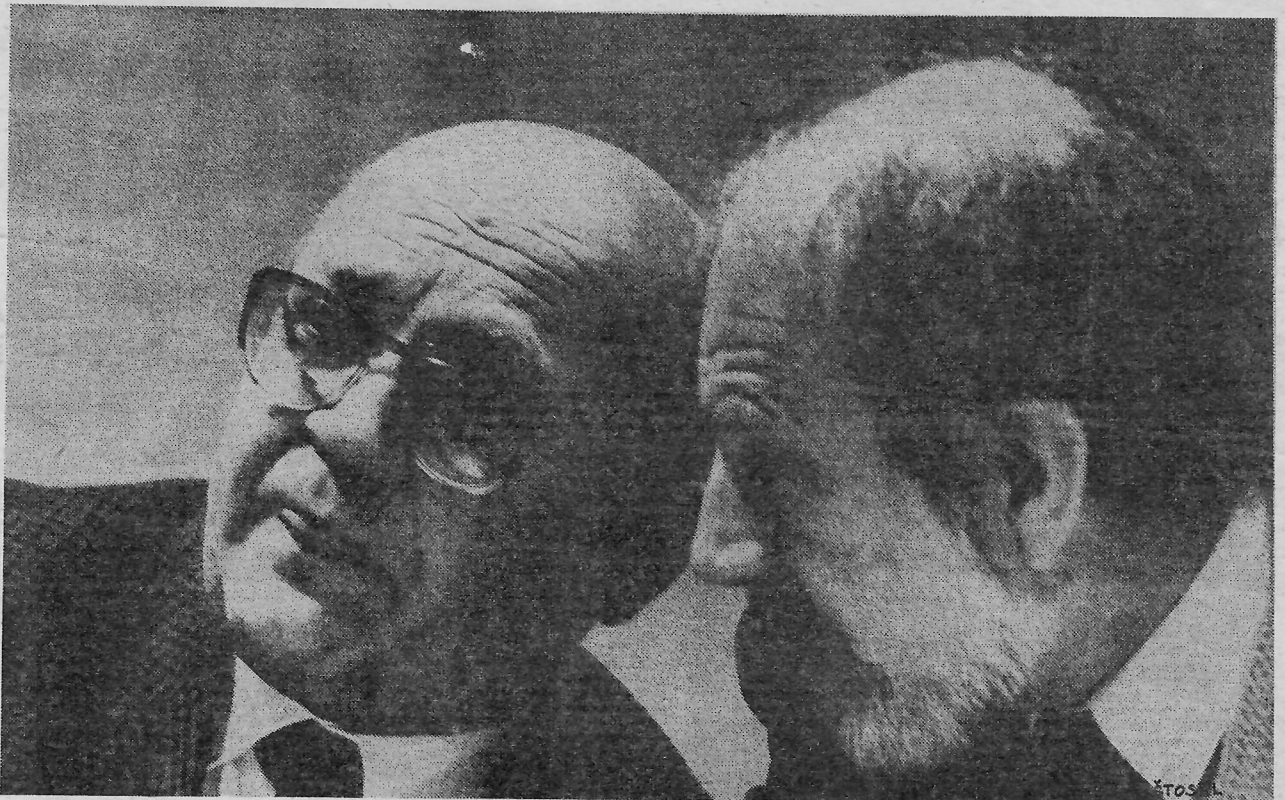
SOUBOJ SEBEVĚDOMÍ
VÁCLAV KOUBEK
str. PĚT

JAN PALACH
str. OSM

17.-18. LEDNA 1990

PŘETLAK

ČASOPIS STUDENTŮ UNIVERZITY PALACKÉHO V OLOMOUČI

"nemí nic cennějšího v našem národě, než jsou naše děti. Všechno ostatní je ve srovnání s tímto bezcenné."

"Vaše problémy často problémy nejsou, jenom si se svou svobodou nevíte rady"

M. ADAM, 11. 1. 1990

OLOMOUČ, SPORTOVNÍ HALA U. P.

č. 31

CENA
1 KES

V Ý Z V A ! !

O d e s í l a t e l : ZV ROH Oblastní správy dálkových kabelů Ostrava VŠEOBECNÝ OZNAMOVATEL.
ZV ROH vyzývá všechny pracoviště k podpoře následujícího prohlášení:
V prosinci 1989 vydaly vlády pěti zemí Varšavské smlouvy prohlášení, že vstup těchto zemí v srpnu 1968 byl hrubým porušením mezinárodního práva a porušením suverenity naší republiky.

Tato prohlášení však zatím jsou pouhá slova.
Žádáme o odchod všech cizích vojsk z naší vlasti tak, aby 45. výročí osvobození naší republiky od německé okupace nebylo poznamenáno trpkou příchutí a zároveň aby volby, které se od stejného období připravují, mohly proběhnout v opravdu svobodné atmosféře. Odchod cizích vojsk nemůže být spojován s odzbrojovacími jednáními, které jsou v současné době vedena, neboť tato jednání byla vedena dávno před srpnem 1968."
Vyzýváme všechny odborové úseky, aby se připojily k našemu požadavku

10.1.1990

za ZV ROH J. Daniel v.r.
předseda

(Méně krav, více mléka!)

dopravní služby

do Severní Ameriky, Kanady, Střední Ameriky, Kuby, Mexika a na západní pobřeží Jižní Ameriky; Příhlásky cestujících do Brazílie, Uruguaye, Argentiny a Paraguaye.

Vyzýváme všechny, kteří mohou nějak napomoci k hladkému pokojnému průběhu odsunu sovětských vojsk /především spojaře, železničáře/, aby navrhli způsob, kterým chtějí přispět k vyřešení údajných technických problémů, spojených s tímto krokem.

Milí čtenáři!

Vzhledem k tomu, že stále projevujete zájem o starší čísla Přetlaku /zejména prvních 10/, rozhodli jsme se, že budeme provádět přetisky jednotlivých čísel.

Tyto přetisky budou ovšem finančně náročnější, neboť budou pořizovány prostřednictvím xeroxů. Abychom věděli, o jaké množství výtisků budete mít zájem, prosíme Vás, abyste nám objednávkou na jednotlivá čísla zaslali poštou.

Chraňme se trýznění zvířat! redakce

Pramen pokoje a míru

POZOR! ŠANCE
I PRO TEBE

Kdo chce pracovat v kulturní sekci, ať přijde na studentské centrum dveře č. 216. Hlaste se u: Miloš Korhon, Pepa Kořenek

Miloš Korhone

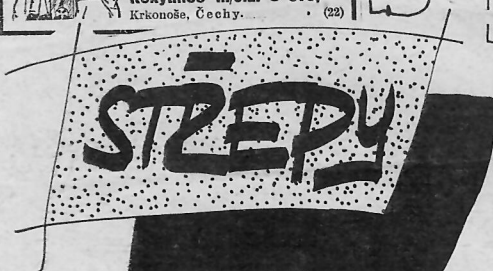
Čistý obličej a omlazení!

Výstraha!

Přestaňte ihned kouřit! TABAKEX učiní z Vás nekuřáka ve dvou dnech pro vždy. Brožura k vysvětlění zdarma! Lékárna „U Krakonose“, Rokytnice n./Jiz. s 375, Krakonose, Čechy. (22)

SVAZ MĚST A OBCÍ
přípravný výbor
LETENSKÁ 3
PRAHA 1

INFORMAČNÍ
STŘEDISKO ČS.Zem.
Lesní čtvrť 42
Zlín 760 04
M. 276 31

Žádná pleš více! Musíte vlasů, bujný knír! Na tisíců paní a dam každého věku děkuje za bohatý vzrůst vlasů lékařsky doporučenému, vlasů silicému fluidu „TILO“. Fluid „TILO“ odstraňuje lupy, zabíjí vyžadování předčasněmu zesedivání křehkosti, lámání a stěpení vlasů, posiluje a znovu oživuje vlasovou pokožku, podporuje rychlý a bujný vzrůst krásných, zdravých vlasů. - Mlý útes již po čtvrtém použití Vašeho vlasového fluidu „Tilo“ znohůtne! měrou trojnásobnou! - píse

paní Dr. N. - Cena Kč6.-, 31áhv Kč14.-, 61áhv Kč24.-.

TAJEMSTVÍ ORIENTU NA DOSAH?

Ve středu 3. 1. 1990 nás navštívil doktor orientální medicíny Puramo CHONG. Ve své přednášce - jákémisi úvodu do východního léčitelsství - nás seznámil s jeho základními principy. Mnozí náročnější posluchači však nebyli zcela uspokojeni. Zdálo se jim, že doktor CHONG hovoří příliš mlhavě a nekonkrétně. I po skončení diskuse byl zavalen dotazy, které se pídily po "tajemství zdraví". Tito zvědavci byli sympatickým Korejcem odmítnuti. S omluvným úsměvem prohlásil, že je vyloučené vyrazit tajemství, které je po staletí úzkostlivě opatrováno a předáváno pouze vyvoleným.

Páni redaktori PŘETLAKU však s využitím progresivních metod a s průrazností sobě vlastní, dokázali nemožné. Dr. CHONG kapituloval. Výsledek Vám předkládáme. Všichni, kteří jste dychtiví magické formule životy - čtete:

Člověk míní a nebeský hospodář mění...
AKADEMICKÝ KLUB KOMUNISTŮ PdF ZAHAJUJE

Všichni, kdo věří tomu, že myšlenky Marxe a Lenina lze nejenom zneužít k vytváření diktátorských režimů, ale také využít při budování sociálně spravedlivé společnosti, se mohou setkat ve čtvrtek 25. ledna 1990 v 9.00 hodin na OV KSČ. Měli bychom se dohodnout, zda a čím můžeme prospět společnosti, jasný je náš vztah k DFK a jak jej rozvíjet, co je specifické pro ideovou platformu komunistů v dnešním světě. V AKK vidíme možnost střetu a třetího názoru, možnost politické realizace komunistů po zrušení ZO na akademické půdě, možnost působení všech, kteří přes neblahou minulost věří v přínos komunistických idejí.

Nejlepší, nejhezčí a nejlevnější
alba na známky
jsou od firmy „Albia“ ve Vimperku.

체코의 모든 대학생들에게
한국의 한의사 정 원조가
진심과 순수한 우정의 인사를
보냅니다.
1990. 1. 3
Puramo CHONG

Uchovej si své zdraví jakožto největší pozemský statek

ЭКОЛОГИЧЕСКИЙ МИТИНГ

ПОКОЯНИ - ЖЕДОВА 14.1.90

Na 6000 občanů vyjádřilo svou účastí nesouhlas s necitlivými zásahy do přírody, které byly vyvolány vojenskými zájmy. Zdaleka však nešlo jen o regionální problémy a potíže, na které chtěli organizátoři této akce poukázat.

Jednotliví řečníci ve vzácné shodě požadovali neprodlené řešení otázek, spojených s odstupem sovětských vojsk z našeho území. Je potěšujícím faktem, že celá manifestace proběhla pokojně a nebyla narušena projevy nenávisti vůči sovětským vojákům.

Obecná touha, "aby už konečně odešli", nabývá konkrétní podoby - nejlépe do svobodných voleb, maximálně k datu 21. srpna 1990. No, uvidíme...

© FOTON

...
Všude kolem se to vaří. V rámci celkového uvolnění řetězů si každý popuští své soukromé opratě a úporně vzpomíná, co všechno by se mu teď mohlo splnit. Teď hned, samozřejmě. A vytahují se staré křivdy, ústrky, nedodělávky a přešlávky, ať už faktické nebo domnělé. A každá z nich je ta nejdůležitější, nejzásadnější a vyžaduje bezodkladné splnění.

Slovenští studenti s vlastní unií, moravští studenti s vlastními systémy, pražští studenti s vlastními rozepřemi, moravský lid se svou chutí na "moravskoslezskou autonomii", Brno se svými nároky, Opava se svými nároky, Bratislava se svými nároky, železničáři se svými problémy, příslušníci se svými požadavky, horníci se svými ultimáty - jeden proti všem, všichni proti jednomu, všichni proti všem všechno a hned!

Tato země si už jednou v minulosti poměrně nedávně svou šanci prohazovala. Tu dobu si nepamatují, tehdy jsem sotva rozum bral, ale pamatují si ho lidé v mém okolí, pamatují si ho zažloutlé stránky starých novin, které se mi dostaly do rukou.

A s hrůzou a smutkem, protože jsem dnešku dal podle svých sil maximum toho, co jsem dát schopen byl, pozorují paralely procházející v rozmezí více než dvaceti let.

I tehdy se všichni cítili povolánými rozhodovat o všem a - o hrůzo - o všech. I tehdy si ledaskdo v peci dějin přihříval svou privátní pánvičl ..

I tehdy po údobí nadšení a pravdy začínalo docházet po týměž praporem a týmiž velkými slovy k zveličování malicherností, k nechutnostem, křivdám a občas i k zvrácenostem. Homo homini lupus...

I tehdy kdosi pěstoval pocit, že od určitého okamžiku se prostě všechno zlomí a půjde líp, tak nějak samo.

I tehdy málokdo jasně rozeznával hodnoty.

Nevím, co se bude muset stát, než se naučíme poznat prvotní od lruhotného, zásadní od vedlejšího.

Nevím, co se bude muset stát, než v tomto státě zavládne důvěra, víra, láska a jednota, nebude-li to opět láska k spolumučedníku a jednota v neštěstí.

Času není nazbyt. Svět kolem nás letí a leckteré procesy v něm probíhající nejsou resp. nemusely by být pro současný stav věcí dvakrát příznivé.

To si k jednotě musíme opravdu zase najít společného nepřitele?

Nebo on nás?

Tvri

Tomáš Zábranský

STÁTNÍM SLUŽBÁM ODEVONĚNO?

Zaznělo na ustavující schůzi SDRUŽENÍ SOUKROMÝCH PODNIKATELŮ OLOMOUCKA

- zrovnoprávnit všechny formy vlastnictví
- demonopolizovat obchod
- obnovit pravý význam pojmů - PODNIKATEL, OBCHODNÍ a SOCIÁLNÍ POLITIKA, ŽIVNOST
- chránit zákazníka před předražováním a nekvalitní prací
- účtovat dle smluvních tržních cen
- podnítit vznik nových kontrolních a zkušebních ústavů včetně ochrany výrobků, vznik ochranných známek
- odstranit překážky, které brzdí rozvoj služeb a obchodu se zahraničím
- přehodnotit daňový systém /pro začínající podnikatele osvobození od daní na 10 let/
- zřídit podnikatelskou banku /výhodné úrokové podmínky podpoří rozvoj podnikání/

Informace týkající se SDRUŽENÍ SOUKROMÝCH PODNIKATELŮ OLOMOUCKA

na adrese: Ilja Běhal /umělecký kovář/

U stavu 6

774 00 OLOMOUC - Černovír

/tel: 265 24/

"Podnikání není založeno na vykořisťování člověka, ale na plném využití pracovních schopností a umu těch, kteří chtějí uspokojit poptávku tam, kde není zajištěno státní výrobou, službami a obchodem."

"Stát poskytne pro rozvoj podnikání široké výhody a úlevy, hlavně do těch oborů činnosti, které jsou nedostatkové nebo ztrátové a v současné době potřebné."

13.1.90 Kino PS

USNESENÍ

Dne 13.1.1990 se v kině Pohraniční stráž sešlo asi 900 soukromých podnikatelů, kteří byli seznámeni s programovým prohlášením SDRUŽENÍ ČS. PODNIKATELŮ a vyjádřili mu plnou podporu. Shromáždění odsouhlasilo prozatímní organizační řád SDružení soukromých podnikatelů Olomoucka s tím, že do 30 dnů po vydání nového zákona o soukromém podnikání bude upraven.

Dále shromáždění vybralo ze svých řad zástupce, z nichž bude zvolen výbor sdružení, kterému se ukládá podat žádost o registraci organizace u KNV v Ostravě.

za přípravný výbor
Vladimír HEKELE /předseda/
Ladislav WERKMANN /místopředseda/

Praha 10.1.90 /spa/ Závěr sjezdu SSU

Jedním z nejdůležitějších bodů byla diskuse kolem nového návrhu studentské ústavy. Nakonec bylo většinou hlasů schváleno, že návrh poslouží jako základní dokument pro diskusi na jednotlivých fakultách a jeho případné změny se budou projednávat na příštím jednání SSU.

Byli zvoleni noví členové koordinačního výboru, který tvoří šest studentů ze Slovenska a šest z Čech a Moravy.

Jsou to: Tomáš Ctibor /57 hlasů/
Šimon Pánek /51 hlasů/
Martin Mejstřík /39 hlasů/
Ivan Adam /36 hlasů/

Kandidáti z Moravy budou teprve zvoleni na moravském jednání.

Za Slovensko : Milan Tománik z Prašova
Ivan Smatana z Košic
Miroslav Polesný ze Žiliny
Milan Němec ze Zvolena
Ivan Zemko z Košic
Juraj Mrazík z Martina

Celkem bylo přítomno 242 delegátů s hlasovacím právem.

Nervosní
umírají brzy!

Na herním úřadě dovedou to nejlip!

Šestiletý Karlík, nejmladší potomek Koudelkův, spolknul dvacetihaléf. Matka zděšila se toho a zavolala muže: „Zajed s ním hned k doktorovi!“
„I co tě napadlo!“ odvětil Koudelka, zapřahaje koně. „Raději zavezu chlapce na herní úřad, tam vytáhnou peníze z každého.“

...naše zamyslení

V neděli 14.1.1990 ve 20.00 hovořil televizi její nový ředitel - Jindřich Fairaizl. Projev tohoto muže jistě zaujal nejenom nás. Ostře se vyděloval ze záplavy podobných "řečí", které se v posledních dnech "nosí". Pan Fairaizl mimo jiné hovořil o těch požadavcích, které vznášejí na adresu ČST. Jsou to: MORÁLNÍ ČISTOTA, PROFESIONALITA, PLNÝ VÝKON. Máme zato, že přijetí těchto principů by se mělo vztahovat na všechny pracující. Dokonce si dovoluujeme vyslovit přesvědčení, že tato "tříada" bude sloužit nám všem. A to nejen v úzkém rámci pracovního procesu.

-tn-

...naše omluva

Redakce "Přetlaku" vyjadřuje své politování v souvislosti s článkem "Tak jak to vlastně myslí teď?" /Přetlak č.22/, který hrubým způsobem napadl dr.Hrachovcovou, okresní metodičku. Považujeme se za svobodný tisk a řídíme se tudíž tím, že stanovisko redakce nemusí být ve shodě s pisatelem příslušného příspěvku. Nicméně v tomto případě jsme zjistili, že pisatel em je anonym, zneužívá cizího pseudonymu. Omlouváme se tedy za příkoří, které jsme snad nechtě způsobili článkem otištěným na stránkách našeho listu.

S úctou redakce

ČTYŘI

Světoznámé harmoniky

heligonky
chromatické
i pianové
vyrábí

Josef Hlaváček
česká výroba harmonik
Louny, Čechy. (24)

Ceny snížené! Ceníky zdarma!
Kupujte přímo u výrobce!
Nejstarší závod v Československu.

VÁCLAV KOUBEK

Olomoucký S-klub přivítal v pondělí opavskou "folkově zábavnou kapelu" Děsně fajn. Pravým kořením levného guláše vtípl a melodii se však stal pražský harmonikář, zpěvák, herec a režisér Václav Koubek. Jeho zvláštní tklivá poetika rozesílaná po vlnách rozdmýchaných akordů se opět neminula účinkem. Spíše nechtěné klaunství vyvěrající z povahy skromného človíčka dává jasně na frak všem upoceným pokusům o výrobu humoru.

Nutně jsme ho museli požádat o rozhovor. /Programový vedoucí S-klubu pan Ilja Zlémal si netaktním způsobem usurpoval právo na bezplatný výtisk tohoto čísla, údajně za zprostředkování rozhovoru. A máš to!- pozn.red./

SOUBOJ SEBEVĚDOMÍ

Redakce: Jak se Ti podařilo ocitnout uprostřed opavských Děsně fajn?

V.Koubek: Dostal jsem nabídku režirovat v Opavě dětské divadlo a věděl jsem, že tam tato kapela působí. Rozhodl jsem se, že po dobu mého pobytu v Opavě budu jezdit s nimi.

Red.: Hodláš pokračovat ve své hudební nádeničině, v hostování ve spřízněných kapelách?

V.K.: Neří. To mým snem. Vždycky to byla spíš legrace, kamaráctvo. Teď bych se chtěl dát "do pucu" sám, spíše solově.

Red.: Jaké máš teď plány a ambice?

V.K.: Chtěl bych dělat film, mám ho hrozně rád. Hlásil jsem se kdysi na FAMU na režii, nevyšlo mi to jaksi ani na potřeší. Teď se mi naskytlá šance v Bratislavě na Kolibě, měla by to být dokonce hlavní role, a potom mě čeká opět spolupráce s Tomášem Vorlem. Ta práce u filmu je všestranná, asi nezůstane jen u herectví. Hraní s harmonikou bude už asi jen doplněk

Red.: A co tvé divadélko "U věže" v Praze, kde jsi loutkařil?

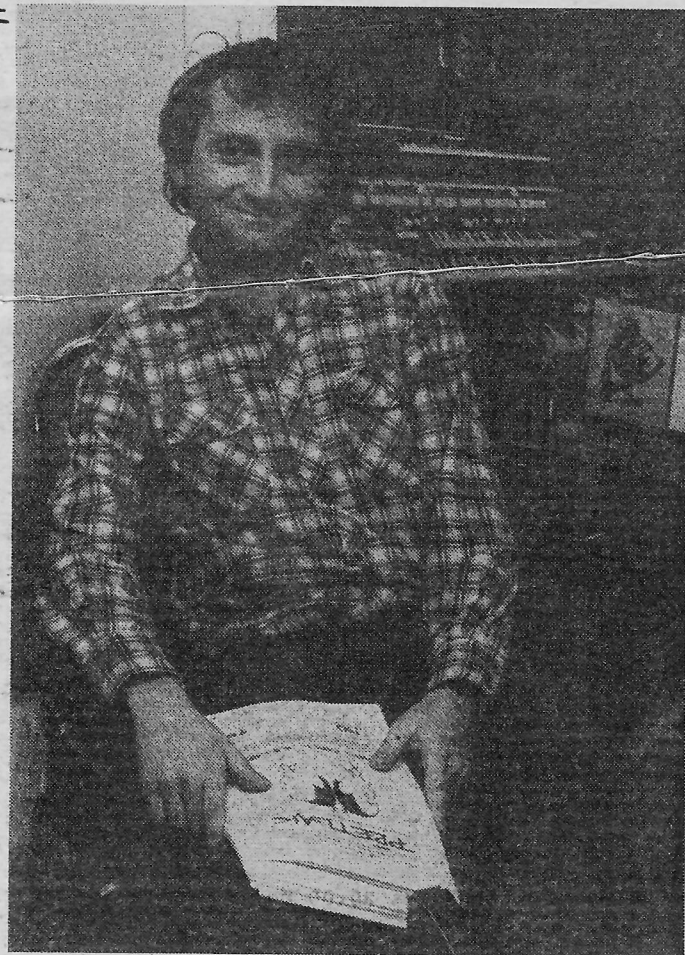
V.K.: To už jsem musel opustit. V Opavě budu pokračovat v režii dvou loutkových pohádek, ale hlavně se hodlám věnovat divadlu hranému.

Red.: A teď si řekni, co chceš...

V.K.: Takže by to chtělo něco moudrého, víd? Tuhle jsem si právě rozebíral, že přichází ta nová doba, která je soubojem sebevědomí jedněch, kteří by ho měli získávat a sebevědomí druhých, kteří by se měli probudit a odstoupit, když vidí, že překážejí.

Red.: Díky za rozhovor.

MICHAL KRÁL / © FOKA

STRUČNĚ O HISTORII NEZÁVISLÉHO SDRUŽENÍ STUDENTŮ V POLSKU

/psáno pro Přetlak/

Nezávislému studentskému hnutí v Polsku je dvanáct let. Právě tehdy, v roce 1977, vznikly první zárodky nekomunistické studentské organizace - Studentské výbory solidarity, které se nejvíce rozvinuly na univerzitách ve Varšavě, Krakově a ve Vratislavě /Wrocław/. Jejich iniciátory byli studenti spolupracující s Výborem na obranu dělníků /Komitet Obrony Robotników, KOR; obdoba naší Charty 77 a VONSu; pozn. př./, který už existoval rok předtím, a jejich cílem bylo přenést myšlenku opoziční činnosti do akademického prostředí. Studentské výbory solidarity se soustředily na sebevzdělávací práci, vydávání nezávislých publikací a spolumorganizování tzv. "létačících univerzit" čili tajných přednášek z historie, literatury, filozofie, které probíhaly v soukromých bytech. Šikanování a represe ze strany Státní bezpečnosti a často i představitelů školy znemožňovaly rozvoj tohoto hnutí a až do roku 1980 zůstávaly Studentské výbory solidarity na úrovni nepočtených, snad nanejvýše dvacetičlenných skupin.

PĚT

Situaci změnilý srpnové stávky a vznik Solidarity. Hned na začátku školního roku, v říjnu 1980, začali členové Studentských výborů solidarity vytvářet celostátní studentskou organizaci - Nezávislé sdružení studentů /Niezależne Zrzeszenie Studentów, NZS/. Přestože se do ní zapsalo okolo 48 000 studentů a stanovy i program nebyly v rozporu se zákony, úřady odmítly registraci NZS. To vyvolalo mezi studenty ostrý protest; na výzvu NZS vypukla stávka, která skončila po 28 dnech naprostým úspěchem. NZS bylo zaregistrováno 5. 1. 1981. Hned také přistoupilo k uskutečňování svých hlavních požadavků: nepolitického a demilitarizovaného vysokého školství. Jeho činnost stejně jako činnost jiných nezávislých organizací přerušilo zavedení výjimečného stavu. Na tento krok komunistické moci reagovalo NZS stávkou takřka všech škol, která však byla brutálně potlačena.

NZS jako nejradikálnější a úřady nejvíce nenáviděná organizace byla zakázána jako první, a její aktivisté byli uvězněni. Nerozbilo to však Sdružení. Působilo v úplné konspiraci nadále. V letech 1982-86 se NZS účastnilo organizování demonstrací za zrušení výjimečného stavu, osvobození politických vězňů a novou legalizaci Solidarity. Studenti z NZS pomáhali redigovat časopisy a noviny Solidarity, organizovali podzemní tiskárny a kolportáž. Zároveň se účastnili života školy tím, že členové NZS se podíleli na práci orgánů studentské samosprávy.

Od roku 1987 začíná nová výstavba NZS jako celostátní organizace. Sjezd, který se sešel v konspiračních podmínkách, volí celostátní orgány, jež vyzývají členy, aby podle možnosti začali veřejně působit. Silné policejní represe však takové činnosti nepřejí. Teprve rok 1988 přináší změnu v činnosti NZS. Ve Varšavě, Krakově a Vratislavi unikají veřejně působící orgány Sdružení, které organizují informační shromáždění a provádějí nábor. Když začínají po šesti letech první větší dělnické stávky, NZS vyzývá ke studentským stávkám jako projevům solidarity s dělníky. Propukají v šesti městech a v jejich rámci přecházejí konspirační struktury NZS ke zcela veřejné činnosti. Od té doby začíná NZS důsledně uskutečňovat program, jehož cílem je svobodná, autonómní a samosprávná škola bez povinného vojenského výcviku a politické indoktrinace. Zároveň se NZS aktivně účastní politického života v Polsku a podílí se na akcích za svobodu a demokracii, požaduje legalizaci Solidarity a později podporuje opozici ve volbách do Národního shromáždění.

Přes tuto veřejnou činnost je NZS nadále nelegální organizací. Všechny žádosti o registraci jsou odkládány, až nakonec vyhlašuje NZS stávku, které se účastní 2/3 škol a která končí úspěšně. V září 1989 se NZS znovu stává legální organizací.

Dnes se hlavní pozornost této nejsilnější organizace v akademickém prostředí soustřeďuje na reformy školy. NZS se účastní prací na novém zákoně o školství, o armádě, požaduje odchod strany ze škol, snaží se navazovat kontakty s nezávislými mládežnickými a studentskými organizacemi ve východní Evropě. Nevyhýbá se ani politické aktivitě - připravuje se na účast ve volbách do samospráv, organizuje akce na podporu svobody v "lidově demokratických" zemích; pokud se situace v Polsku nezmění, bude žádat uskutečnění svobodných a zcela demokratických voleb do Národního shromáždění.

I přes pokles zájmu o politický život ve společnosti zůstává NZS nadále jednou z nejaktivnějších organizací v Polsku.

ŠEST

Jacek Protasiewicz

Nezávislé sdružení studentů
Vratislavská univerzita

Nezávislý svaz studentů
Palackého univerzity
v Olomouci

Wrocław, 2. 1. 1990

Jménem Nezávislého sdružení studentů Vratislavské univerzity bych Vám chtěl tlumočit projevy velikého uznání a upřímného obdivu k Vašemu odvážnému boji za volnost a demokratické svobody v Československu.

Způsob a tempo, jakým jste dosáhli svého cíle, byly pro nás velkým překvapením a jsou pro nás stále příkladem účinné a důsledné aktivity ve jménu ideálů svobody a demokracie.

My jsme za změny v Polsku a za vlastní organizaci bojovali značně dále. Dnes však i Vy i my máme své organizace, v nichž můžeme působit v souladu se svým svědomím tak, jak to odpovídá našim představám. Chtěli bychom, aby se v rámci tohoto působení našlo místo pro vzájemné kontakty, pro společnou práci.

Mnoho zlého se nahromadilo v nejnovější historii našich národů. Jsou události, které zatížily naše vztahy, a přestože jsme byli v propagandě stále nazýváni bratrskými národy, byli jsme nezřídká od tohoto bratrství velice daleko. V poslední době se mnoho mění. Velice se z toho radujeme, neboť máme za to, že právě na nás, na mladém pokolení, je úkol vytvořit nový řád v této části Evropy. My se ho chceme chopit.

Jsme také, pokud to budete považovat za nutné, připraveni Vám posloužit svou zkušeností a pomocí při organizování struktur Vašeho Svazu.

S úctou

Jacek Protasiewicz
předseda univerzitního výboru NZS
Vratislavské univerzity

Přetlak - časopis studentů University Palackého v Olomouci. Šéfredaktor - Milan Hanuš; redakční rada - Tomáš Piňos, Tomáš Novák, Michal Kryl grafika - Jan Mička; písařky - Leona Mrázová, Šárka Máchová, Adresa redakce - Křížkovského 14, Olomouc.
Uzávěrka 16.1.1990 ve 2.30 hod. • 3805022889 PRINT BY MTZ OLOMOUC

RUMUNSKÉ VÁNOCE

/Ve dnech 24. - 25. 12 proběhla v kanceláři OF ve Valašském Meziříčí sbírka potravin a přikrývek a v Rožnově pod/R., peněz na nákup potravin na pomoc rumunskému lidu. 24.12. proběhla sbírka také v Poličné a v Podlesí. Vše bylo naloženo na LIAZ Urxových závodů./

25.12. - ...Vyjíždíme z Valašského Meziříčí asi v 17.00 hodin. Ve Vsetíně jsme, ačkoliv to bylo dohodnuto, nenaložili žádný materiál a pokračujeme směrem na Bratislavu. Za pomoci příslušníků VB nacházíme středisko ČSCK, kde se nám bez problémů daří zaplnit zbytek kamionu.

Pokračujeme na přechod Rusovce, kde jsme ve 23.30. Slovenský celník volá Prahu, žádá instrukce a je mu sděleno, že má "všechno" pouštět. Na druhé straně hraničního přechodu od maďarských celníků dostáváme nějaký zbytečný formulář a odjíždíme směr Budapešť - Mako, což je hraniční přechod do Rumunska.

26.12. - Na přechod přijíždíme v 9 hodin SEČ. Také několik vozidel /Rakousko, NSR, Holandsko, Dánsko/ čeká na přejezd hranic. Spolu s VW Mezinárodního svazu studentstva a Avii OF České Budějovice tvoříme kolonu. Pokoušíme se spojit telefonicky s Valašským Meziříčím, ale marně.

Vjíždíme na území Rumunska, kurz Arad - Dewa - Sibiu. Nevíme co nás čeká, neustále se ohlížíme, je zima, mlha. Míjíme obyvatele vešnic, kteří nám mávají, vítají nás, ale jedeme dál do Aradu. Ve městě chvíli bloudíme, pak nás hlídky domobrany provádějí městem. Před třemi hodinami totiž utichla střelba u místní nemocnice.

Při další cestě jsme několikrát kontrolováni vojáky, kteří jsou v zákopu vedle silnice. Prohlížejí pasy, hledají zbraně, zakazují fotografovat. V 16.30 SEČ přijíždíme do Sibiu, kde čekáme na VW se studenty. Za chvíli se dovídáme, že se na stejném místě před hodinou střelilo. Jedeme do hotelu Boulevard, kde bezplatně nocujeme. Hotel je z několika stran prostřelen.

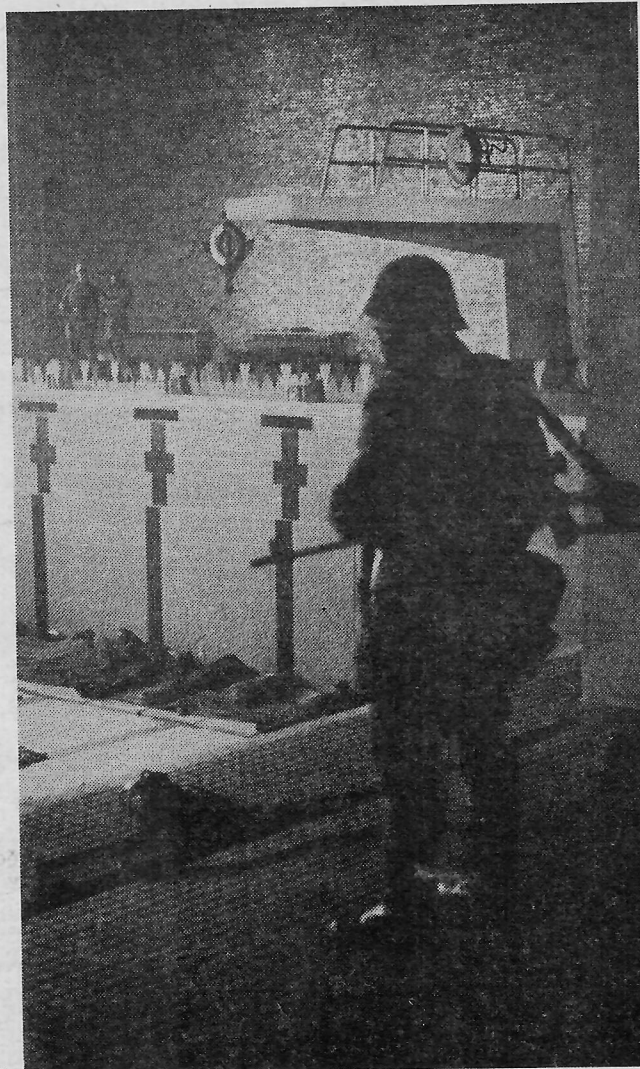
27.12. - V 9.00 SEČ vyjíždíme do kasáren. Skládáme do 12.00, Jirka fotí. Z našich pocitů vybíráme jen to, že materiální a potravinová pomoc je v současné době nejnnutnější. Lidé nám za ni děkují. V Sibiu je vyhlášeno stanné právo, proto oficiální poděkování nedostáváme, pouze ručně psané poděkování vojenského velitele města. Na ulici potkáme kameramana japonské televize, který nás natáčí. Projíždí městem na věži tanku. Balíme. Po cestě k hraničnímu přechodu Oradea nás stává pouze 3 vojenské hlídky. Hranice do Maďarska přejíždíme ve 20.00. Telefonické spojení domů získáváme po dvou hodinách. Vracíme se nonstop až do Valašského Meziříčí. Příjezd v 7.00 hodin 28. prosince.

Děkujeme všem, kteří pomohli!

Pavel Mencl, řidič; Jaroslav Janýška, řidič;

Jiří Majdloch, fotograf

Ve Valašském Meziříčí, 28.12.1989, 15.00 hodin

SEDM

JAN PALACH * 11. 8. 48 † 19. 1. 69

V sobotu, 25. ledna 1969, vyprovázela Karlova universita a s ní celý národ dalšího ze svých velkých Janů na jeho poslední cestě.

Více než před pěti a půl stoletím si tělo kazatele, "kacíře" a českého učenice Jana Husa vzal plamen kostnické hranice. Přesto, že popel by rozprášen, jeho myšlenky vyvolaly

hnutí, které ovlivnilo velkou část Evropy.

Loni jsme vzpomněli padesáté výročí smrti Jana Opletala, studenta medicíny. Jeho pohřeb a utrpení českých studentů se stalo symbolem celosvětového studentského hnutí. Co následovalo loni po pietním aktu u příležitosti tohoto výročí, máme všichni ještě v živé paměti.

Necelých 30 let po smrti J. Opletala si vzal život Jan Palach, student FF UK. Zvolil smrt sebeupálením.

Jan Palach se narodil v Praze 11. 8. 1948. Velkou část svého života prožil ve Všetatech. Po maturitě v roce 1966 začal studovat VŠE. Po čtyřech semestrech přestoupil na FF UK, obor historie a politické ekonomie. Zde ho zastihla listopadová studentská stávka, která proběhla na protest proti politickému vývoji v Československu po okupaci 21. 8. 1968. Společnost postupně zachvacovala apatie a rezignace. Politici, na které spoléhal celý národ, buď odcházeli z politické scény nebo přistupovali na další kompromisy, které vrhaly naši zemi zpět do období před tzv. Pražským jarem.

Jan Palach po sobě zanechal dopis, ve kterém oznamuje, že existuje skupina lidí, která je ochotná nechat se upálit v případě, pokud nebude zrušena cenzura a nebude zrušeno vydávání "Zpráv". Pokud toto nebude splněno a nevystoupí-li lidé této země s neomezenou stávkou, budou nastupovat další živé pochodně.

16. ledna se J. Palach na Václavském náměstí upálil. Zemřel v neděli 19. ledna. Od 24. ledna byly jeho ostatky uloženy v rakvi na katafalku na nádvoří Karolina, kolem kterého procházel nepřetržitý proud lidí. Na druhý den se konal pohřeb. Prahu tento den obklíčily sovětské tanky. Tento den čs. vláda vyhlásila mimořádná opatření, kterými měl být zajištěn klid.

V tento den, kdy bezpečnostní orgány měly pohotovost. V tento den, kdy bylo vypovězeno z naší země šestnáct zástupců sdělovacích prostředků.

Slovy smutečních řečníků se s Janem Palachem loučí celý národ, všichni poctiví a vlastenečtí lidé této země.

Po obřadu v Karolinu, se smuteční průvod vydává k filozofické fakultě, která stojí na náměstí, o kterém 25. ledna 1969 tabule hlásaly, že nese jméno hrdiny, jehož sem přišli všichni vyprovodit na poslední cestě. V ulicích Prahy se loučilo přes všechna opatření 500 000 lidí s Janem Palachem. Pohřbu J. Palacha na Olšanech se zúčastnili pouze nejbližší známí, akademičtí funkcionáři a představitelé studentského hnutí. Všechny cesty k Palachovu hrobu lemovaly květiny a věnce, které sem navozila nákladní auta.

25. října 1973 v noci příslušníci Bezpečnosti tajně vykopali Palachovo tělo a hrob byl osazen kamenem se jménem Marie Jedličkové. Zpopelněné ostatky byly předány rodině, která dlouhou dobu nesměla uložit urnu na vřetatském hřbitově.

Čin Jana Palacha byl různě posuzován. U některých vyvolal dokonce cynický smích a zlehčování. Vedoucí činitelé hovořili o jakési protisocialistické kampani, českolipský Vilém Nový hovořil o jakémsi "studentem ohni". Ale ve své době se Palachův čin stal hlavně výrazem touhy mladé generace po svobodě a stal se národním symbolem.

O tom, v jakém strachu a nenávisti před památkou Jana Palacha žili naši vedoucí představitelé dosazení okupačními armádami v roce 1968 a jejich následovníci, svědčí to, že lednu 1989 byl při pokládání květin k Svatému Václavovi /místu upálení J. Palacha/ zatčen a následně odsouzen náš současný prezident Václav Havel.

Husovi činy vyvolávaly ve své době nenávist církve a světské moci. Pohřeb Jana Opletala vyvolal pouze ještě větší nepřítelnské řádění okupantů. Výročí smrti Jana Palacha vyvolávalo v poslední době pohotovost bezpečnostních orgánů a v posledních letech i kampan v tisku, kde se téměř všechny články shodovaly v tom, že Palachův čin byl činem šilence.

Přesto pravda všech tří Janů nakonec vyšla najevo.

T. STANCL